LI.

Betænkning

over

Forslag til Lov angaaende Afhændelse af det til Lehn, Stamhuse, Fideicommisser, samt offentlige Stiftelser og Embeder hørende Bøndergods.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 24de Februar 1854.)

Det nærværende Lovforslag gaaer ud paa at gjøre det endnu lettere for de Paagjældende at indføre Selveiendom paa det Bøndergods, som er underkastet særlige Baand, idet Loven skal træde i Stedet for særlig Bevilling til Iværksættelsen af denne Overgang.

Udvalget har derfor saa meget mere troet at burde søge at gjøre alt Sit til Lovens Fremme, som dens Vedtagelse vil indeholde en yderligere Opfordring for de Vedkommende til med Alvor og Kraft at søge at fremme dette vigtige Formaal, der allerede ved Forordningen 13de Mai 1769 § 7 er giort til Gjenstand for særlig Omsorg af Bestyrerne for de „publiqve" Godser.

Under de Forhandlinger, som Udvalget har havt med de paagjældende Ministre, er der ogsaa fra disses Side viist en saadan Imødekommen, at man er enedes om nogle faa Forandringer i Forslaget.

Den væsentligste af disse er en forandret Affattelse af 2det Punctum i § 1, saaledes at i Stedet for dette optages følgende Bestemmelse:

„Forsaavidt Stederne ere bortfæstede, maa Afhændelse dog alene skee til de nuværende Fæstere eller, med disses Samtykke, til deres Livsarvinger eller Svigerbørn. Efter indtraadt Fæsteledighed kan Afhændelse efter denne Lov ogsaa skee til de nævnte Fæsteres Livsarvinger eller Svigerbørn, men til Andre kun ifølge særlig Bevilling."

Ligesom det nemlig allerede i 1846 blev fastsat (C. T. S. 591—93), at der ved Afhændelse af Bøndergods fra samlede Familieeiendomme skulde tages Hensyn til Godsets Bondestands Tarv, og i 1849 fastholdtes, at forsaavidt Gaarde og Huse ere bortfæstede, maatte den omhandlede Afhændelse ikkun skee til „Fæsterne eller, naar disse dertil give deres Samtykke, til deres Børn" (C. T. Pag. 868), saaledes synes det stemmende med Forholdet, at den større Lettelse, som Loven giver, idet den træder i Stedet for særlig Bevilling, kommer den hidtilværende Bondestand paa Godserne tilgode, hvorved formeentlig ogsaa Overgangen til Selveiendom vil fremskyndes.

De øvrige Ændringer, hvorom man er bleven enig, angaae fornemlig Redaction og ere af den Art, at Grundene af sig selv falde i Øinene. Dog bemærkes, at man har foretrukket at udelade den i § 2 indeholdte Bestemmelse om, paa hvilken Maade vedkommende Ministerium skal indhente de fornødne Oplysninger for at fastsætte Minimum for Salgsprisen. Da nemlig dette dog maa skee under Ministeriets Ansvarlighed, og Intet foreligger, som tyder paa Tilsidesættelse af de Ministerierne i saa Henseende paahvilende Forpligtelser, synes der ikke at være Anledning til en saadan Forskrift.

Udvalget indstiller saaledes Lovforslagets Vedtagelse med følgende Forandringer:

1) I Stedet for 2det Punctum i § 1 sættes:
„Forsaavidt Stederne ere bortfæstede,